

جایگاه مگامال‌های تهران در نظام مصرف، بازکاوی در مفهوم وانموده و وانمود بودریار*

شهرروز ماندگار لنگرودی**، حسین اردلانی***، کاوه بذرافکن****

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۸/۲۶

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۳/۰۷/۲۴

چکیده

نظام مصرف از طریق ایجاد و به‌کار گرفتن نظم‌ی از وانموده‌ها، ابرواقعیت مصرف را در جامعه مصرفی شکل می‌دهد. مگامال‌ها از مهمترین ابزارهای تحقق این هدف در نظام مصرف هستند. مسئله پژوهش حاضر، تحلیل جایگاه مگامال‌های تهران، بر اساس مفهوم وانموده و وانمود در اندیشه‌های بودریار و بررسی کارکرد آن‌ها در رابطه با مصرف‌کنندگان تهرانی است. هدف از این پژوهش، یافتن سازوکار تأثیر مگامال‌ها، بر افزایش میل مصرف، نزد شهروندان تهرانی است. این پژوهش از نوع تحلیل کمی- کیفی است. داده‌ها با ارائه پرسشنامه به جامعه آماری این پژوهش که به صورت نمونه‌گیری تصادفی از بین مردم تهران انتخاب شده‌اند، جمع‌آوری و تحلیل شد. یافته‌ها نشان می‌دهد که مگامال‌ها در قالب دو حوزه فضایی و کارکردی، با به‌کار گرفتن ویژگی‌های گوناگون متناظر با مفاهیم وانموده بودریار، واقعیت نیاز انسان را دگرگون کرده و با تغییر نگرش مخاطبین و تحریک میل مصرف، آنان را در راستای اهداف نظام مصرف هدایت می‌کنند.

واژه‌های کلیدی: مگامال، بودریار، جامعه مصرفی، وانموده، ابرواقعیت.

* این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول با عنوان: «تحلیل فلسفی کارکرد معماری مگامال‌ها در نظام مصرف با رویکرد اندیشه‌های ژان بودریار (نمونه موردی: ایران مال تهران)» است که با راهنمایی آقای دکتر حسین اردلانی و مشاوره آقای دکتر کاوه بذرافکن در دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز، دانشکده هنر و معماری در حال انجام است.

** دانشجوی دکتری، فلسفه هنر، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Email: shahrooz.mandegar@yahoo.com

Orcid: [0009-0000-7905-6004](https://orcid.org/0009-0000-7905-6004)

*** دانشیار، گروه فلسفه هنر، دانشکده هنر و معماری، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران (مسئول مکاتبات).

Email: h.ardalani@iauh.ac.ir

Orcid: [0000-0002-4390-3862](https://orcid.org/0000-0002-4390-3862)

**** استادیار، گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

Email: kav.bazrafkan@iauctb.ac.ir

Orcid: [0000-0002-5106-3699](https://orcid.org/0000-0002-5106-3699)